

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Facultates Camerarii, & Magistrorum Viarum Urbis super Jure congrui,
Gregorii XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

stra, appellatione postposita, compescendo.

Clausula. §. 57. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Camerae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in singulis Prædecessorum præfatorum, ac nostris litteris prædictis, cautum fuit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus publicæ actionis. §. 58. Ut autem constitutiones, Statuta, ordinationes, & decreta nostra huiusmodi ad singulorum, quos oportet notitiam perveniant, nec illorum ignoratio quempiam excuset, volumus, ac etiam dicta Apostolica auctoritate mandamus, quod præfentes Litteræ Basilicæ Vaticanæ, & dictæ Camerae valuis, nec non in Acie Campi Floræ, aliisque publicis, & opportunis Almae Urbis præfate locis, per unum ex Curforibus nostris de more affigantur, & ibi quantum ad lecturam earum opus fuerit, permaneant.

Hæc consilium legatur, an quolibet in prima Camera. §. 59. Ac singulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ mensis Octobris prima habebitur, per novissimum Clericum tunc præsentem palam, & alta voce ad verbum line intermissione legantur.

Transumptum remanet fidei. §. 60. Quodque illarum exemplis fideliter exscriptis, ac etiam impressis unius Notarii Camerae manu subscriptis, & Cameraarii præfati sigillo obsignatis, eadem prorsus fides ubique locorum, etiam in iudicio adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

D. P. Ann. 5. 1. Novemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Cal. Novemb. Pontificatus nostri anno 5.

Iurisdicção, & facultates Camerarii, & Magistrorum Viarum Urbis super iure congrui.

GREGORIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Recordum. Quæ publicè utilia, & decora esse huic Almae Urbis, ratio ipsa atque usus docuit, ea privatis cupiditatibus ac commodis præferenda censuimus.

Causa huius consilii. §. 1. Cum itaque fel. mem. Pius Papa V. Prædecessor noster nonnullas per fel. record. Sixtum IV. Leonem X. & Pium etiam IV. similiter Prædecessores nostros ad ornatum Urbis editas constitutiones, unà cum decreto Camerae Apostolicæ de Inquilinis in emptionibus domorum præferendis, tamquam iuris communis correctorias, & quæ nimis late à iudicibus interpretatæ causam injuriæ quamplurimis Pauperibus inferendæ præberent, duobus editis scriptis, quorum solam Signaturam sufficere voluit,

Motu proprio abrogasset, & ad viam Juris communis reduxisset, Dilecti Filii Senatus Populi que Romanus abrogationem, & reductionem huiusmodi ægre ferentes, initio Pontificatus nostri, & alias per sæpe publico decreto à Nobis enixè postularunt supplices, ut litteras præfatas Pii V. uti decori publico, ac multorum Civium Commoditati infensas, tollere pro nostro erga hanc Almam Urbem paterno amore dignaremur. Quam rem dum Nos diutius differimus, plurimorum eandem ob causam querimonias expostulantium sustinuvimus, quin etiam intellexerimus publicum ipsius Urbis ornatum deferri, & magnifica ædificia jam pridem inchoata, propter nimiam quorundam cupiditatem interrupta pendere, plurimisque ea de causa ædificandi consilium abjecisse. Quibus malis, quo minimo Civium nostrorum, ac Curialium detrimento fieri possit, moderi cupientes, cum etiam in litteris Sixti, ac Leonis, ac Pii Quarti huiusmodi multa addenda, & minuenda, ac alias animadversione digna apparerent, opportunum arbitrati sumus, omnibus prædictis Sixti, Leonis, & Piorum litteris antiquatis, & abrogatis, quæ ab illis ad publicum Urbis, illiusque districtus ornatum, aeris salubritatem, ac privatorum etiam commoditatem providè tunc ordinata fuerant, ea magis commoda his temporibus ratione moderata, simulque ea quæ nos de novo statuenda duximus, una complecti omnia, nè publicum bonum, ac decus jacere diutius paterentur.

§. 2. Itaque dictas, ac quascumque alias Prædecessorum litteras, quatenus ad aliquod eorum, quæ his Nostris litteris continebuntur, pertinent, deque aliquo eorum statuunt, aut disponunt, antiquantes, & abrogantes, atque penitus revocantes, & tollentes, de potestatis Nobis tribuæ plenitudine statuimus, quod qui pro tempore fuerint S. R. E. Camerarius, atque Ædificiorum, Viarum Urbis Magistri, quacumque Urbis parte necessarium atque utile fore cognoverint, possint pro Viis, arcibus, plateis, aliisque locis publicis, sive veteribus dirigendis, & ampliandis, sive novis ducendis, & constituendis, cogere Dominos domorum & locorum quorumlibet, tam Ecclesiasticos quam Sæculares quacumque dignitate præditos, ut vendant Conservatoribus, aut Syndico ejusdem Urbis domos, & loca, quæ Camerarius & Magistri prædicti ad id necessaria duxerint, sive illa Domini ipsi habitent, sive aliis locare soliti sint, pretio à Magistris prædictis statuendo.

§. 3. Ubi verò aliquas ruinas esse perceperint, locavè aperta viis publicis hærentia, ne laceræ atque inhabitatæ domus, interruptaque spaciis interjacentibus viarum septa, Urbis deformitatem atque incommoditatem afferant, curent ipsi Camerarius & Magistri eas celeriter sarciri, itaque quoscunque Dominos, sive directores, sive utiles

Hhhh 3 domo.

Abrogatis constitutionibus, tum Apostolicis, licet non cuncta disposita in hac consist. & facultas Camerarii & Magistrorum cogen. Dominos locorum ad ea vendendum pro via, & loca publicis dirigendis.

Domesque diruæ, ædificiaque loca vacua existentia potest vias publicas claudere.

domorum dirutarum vel arearum, aliorumve locorum vacuorum, secus vias publicas jacentium, gravibus poenis propositis, brevique ipsorum arbitrio praefinito tempore, cogant domos dirutas vel areas, aliasve loco hujusmodi ab eis possessa, muro saltem claudere, murumque ipsum ad eam altitudinem, quae proxima aedificia, proximisque muros aequet, vel ad aliam, quam ipsi praescripserint, attollere. Eamque ob causam iidem Camerarius & Magistri, si ipsi visum fuerit, interdiciant interim inde Dominis exactionem, ac Conductoribus, si qui forte fuerint, solutionem pensionum, seu canonum, aut censuum, easque faciant in hujusmodi opus ipsomet Conductores, impendere, quas cum Conductores ita impenderint, Domini acceptas ferre debeant, cum vero impendere jussi neglexerint, opus quod in tempore juxta hujusmodi praescriptum factum non fuerit, sua ipsi impensa perficiant. Quod si vel nulli sint Conductores, vel pensiones interea temporis debita satis operi non sint, neque tamen Domini possidentes domos dirutas aut areas, locave aperta hujusmodi sic clauserint, ex tunc praefinito tempore elapso, si utiles tantum Domini sint, ab utile eorum dominio, omnique jure, quod inde eis competeat, cecidisse intelligantur, locaque ipsa ad directos Dominos liberè: cum onere tamen illa ira claudendi, devoluta sint eo ipso. Si vero etiam directum dominium, sine per proximè dictam divolutionem, sine aliis habeant, liceat praedictis Camerario, & Magistris, postquam sic praefinitum ipsis Dominis tempus effluerit, tum exigendis propositis poenis, tum aliis crescente contumacia etiam gravioribus, & saepius incutiendis, eos plectere, tum vero etiam captis ex aliis illorum bonis pignoribus eisque per subhastationem de more distractis, pecuniam cogere, unde murus, & praescriptum opus omnino perficiatur. Vel si hac quoque ratione non perfecerint, loca eadem, modo Domini ipsi illa non incolant, propositis ad hoc semel vel plures edictis, quibuscunque Personis illa novis aedificiis instaurare vel saltem sic claudere volentibus, locare, aut in emphyteusim, etiam ad longum tempus, vel ad unitus, aut plurium Personarum, sive successivarum, sive nominandarum vitas, atque etiam perpetuò concedere, vel etiam vendere, aut alias alienare, propensione, aut canone, aut pretio quod reperiri poterit, ita quidem ut ex pluribus, hoc casu, oblatis, si quis rei particeps, aut confors fuerit, is praeter omnibus obtineat, nisi forsitan, & ipse in claudendo negligens fuerit, praeter hunc autem, Vicini ceteris, & inter Vicinos qui magis indiget, vel qui vicinior est pluribus partibus, inter ceteros vero qui plus, quique ad majorem Urbis ornatum aedificare voluerit, praefertur iudicio eorundem Camerarii, & Magistrorum.

§. 4. Pro privatis autem aedificiis similiter, aut novis construendis, aut veteribus ampliandis, liceat cuicumque quovis muro sibi propinquo liberè uti, eique tigna, lapides, aliamque materiam aedificii sui, totumque ipsum aedificium injungere, & annexere, etiam si murus is ad Vicinum suum totum pertineat, persoluto tamen ejusdem muri dimidio pretio, ad eam aestimationem quam duo Petiti, quorum singulos singulae partes elegerint, vel illis discordibus, ipsi viarum Magistri declaraverint.

§. 5. Et si inter duas domos viculus forte hve interapedo trium circiter, ut solet palmarum interfit, liceat ei qui primus in altera earundem domorum aedificare coeperit, habitata tamen ab ipsis Magistris licentia, totum sibi viculum nullo persoluto, pretio occupare, ac domui suae adungere, domumque ad vicini murum producere muroque, ut supra dictum est, communiter uti.

§. 6. At si quis domum, fundum, solumve habens ibi aedificare voluerit, illi Camerarius & Magistri praefati cogant vendi domum, aliaque loca eidem domui, fundo, solo vicina, quae eorum Domini non incolunt, sed locare solent, quaeque idem Camerarius & Magistri hujusmodi aedificio utilia, & necessaria putaverint, pretio tamen aucto duodecima ejus parte, ultra aestimationem modo praedicto faciendam. Et nihilominus si aedificium ipsum insigne futurum sit, eique perficiendo aliqua domus etiam à Domino habitata, vel hortus, aliusque locus muris clausus opportunus cohaereat in eo casu (dummodo aedificium jam coeptum sit, idque à duobus saltem lateribus cohaereat domui, orto, vel loco hujusmodi, illiusque aestimationem quadruplo sit excessurum) cogant Dominum etiam sic habitantem, ut domum, hortum, vel locum vendat, aucto tamen dicto pretio ad quintam ejus partem, dataque ipsi Domino sex mensium dilatione post factam venditionem, quo interim ibidem permanentis aliam sibi habitationem parare possit.

§. 7. Praeterea cum obducendam sive dirigendam via vel ob aliud opus publicum, aliqua pars alicujus domus, quam Dominus sine ulla fraude tunc habitaret, mandato dictorum Magistrorum diruta fuerit, unde domus habitationi Domini incommoda efficiatur, ut familiam non capiat, si juxta illam fuerit alia domus annua pensione vel alias locari solita, cujus conjunctione hujusmodi incommoditati subveniri possit, ut id fiat cogant eam Domino domus diruta, si ibi deinceps habitaturus sit, vendi pretio quod supra dicto modo aestimatum fuerit. Quod si diversorum Dominorum, domus hujusmodi praedictam passa locari solebant, non autem habitari, alio ipsorum domorum petente, cogatur alius domum suam sic dirutam vel exeam vendere, constituto pretio ad aestimationem praedictam, haec

Adhuc
pessum
propinquo
muri
petiti.

Viculus
intermedius
eorum
domus
adju
gete.

Vicini etiam
regere ad eis
vendendum
loca vicina
alios locare
vel etiam ab
eis inhabitata,
quod pre
tio, ad 12,
vel 15 partem
resolvitur.

Domus di
muta in parte
diruta et or
naturus Ver
bis, cogant
vicinos centi
gnae domus
non habitato
rei, et vend
dere. Et si
plures sint
Domini, ale
bita datur eis
qui minorem
justitiam
possunt, vel
qui domum
suam salvat.

hac tamen distinctione habita, ut detur optio illi, qui minorem jacturam in sua passus fuerit, an ipse velit aliam emere. Quin etiam, si quis post hujusmodi ruinas, propter publicum aliquod opus factas propriam domum ea de causa aliqua parte dirutam, vel excisam, quam ipse habitare solebat, sarferit, eique alia domus similem passa jacturam contigua sit, quam Dominus similiter habitans intra tempus à Magistris præfinitum neque sarferit, neque muro clauferit, sed deformem reliquerit, vel itaque is, qui suam sarfit, truncam illam sibi contiguam suæ conjungere, & edificare, ac propterea pretio, ut supradictum est, æstimando, & amplius addita ejusdem pretii quinta parte emere, cogatur ejus Dominus, licet habitans, ita vendere.

Vendere volentes fundus debent Vicini intimare, ipsique ac emptores juramentum esse verum, alioquin Vicini retrahant, postea annuntia die sententia.

Imò debent intimare etiam Inquilino, ut eorum sequatur.

Vicini autem qui redimunt iuramentum fuerint, si eorum querelæ debeat hoc declarare.

Imò Inquilini præfinitum Vicini voluntati edificare, ut eorum sequatur.

§. 8. Sed, & cum aliqua domus, siue fundus, aut solum, volente sua sponte Domino, vendendum erit, teneatur Venditor perquirere à Vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiam si empturos nullo modo antea professi sint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eisque pretium, atque omnia pacta, & conditiones, quibus cum alio verè, omnique procul fisione contraxit, intimare. Perquisitio autem, & intimatio fiat per unum ex Curforibus, seu Mandatariis personaliter quidem, si reperi fuerint, sin autem, duorum Curforum, seu Mandatariorum diligentia reperiri commodè non poterint, fiant domi dimissa copia, Absentibus autem ab Urbe, docto extra judicialiter, & summarè coram eisdem Camerario, & Magistris eos ab esse, fiant per publicum edictum locis, quibus in Urbe consuetum est, assignandum. Quibus ita factis, jurent tam Venditor, quam Emptor apud acta Notarii dictorum Magistrorum venditionem de hujusmodi re jam factam, & intimatam, esse veram, & in ea ejusque pretio non intercessisse dolum, fraudem, simulationemve aliquam.

§. 9. Post hæc si Vicini prædicti se eisdem pretio, ac pactis, & conditionibus empturos non deliberaverint, & ibi edificaturos non promiserint, præfinites scilicet intra quindécim dies, absentes verò intra triginta, à die præfinitum hujusmodi juramentorum, rursus tam præfinites, quam absentes intra alios quindécim dies ab hujusmodi declaratione, & promissione, si fiat, omnia juxta ea, quæ in venditione intimata continebuntur, non præstiterint pretiumque, si quod in illa solum fuerat, non persolverint, & de edificando ibi ad certam summam, certumque tempus, ac sub certa pœna, prout ab eisdem Magistris præscriptum fuerit, se non obligaverint, illis posthabitis, venditio cuicunque alii facta maneat, & rata sit. Qui verò intret utrumque dictorum terminorum prædicta impleverit, ei, ceteris exclusis, venditio sic fieri debeat. At si perquisitio, & intimatio ita facta, juramentaque ita præstata non

fuerint, quæcunque venditio de ea domo, siue solo cuicunque alii facta, nullum jus emptori tribuat, & quo ad illum pro infecta sit, quamdiu Vicini intra annum à die quo illam resciverint, se opposuerint. Siquidem aliquo ipsorum intra dictum annum petente, seque, ut prædictum est, obligante ad edificandum, & pretium Emptoris (si is illud accipere, & emptioni suæ renunciare, ac ratione illius, prout Camerarius, & Magistri mandaverint, cavere voluerit) restituyente, alie qui pretium ipsum deponente, venditio ei facta censeatur, & perinde ex illa in rei possessionem inducatur, expulso inde dicto primo Emptore, ac si cum eo, & ad ejus commodum celebrata esset. Rescivisse autem quo ad hoc attinet, intelligatur quocunque modo perceperint, vel hoc solum, rem scilicet, fuisse venditam, licet neque pretium, neque alias condiciones, aut qualitates perceperint. Post dictum verò annum maneat prima venditio, neque hac de causa à quocquam amplius imperatur.

§. 10. Cæterum eo casu quo perquisitio, & intimatio prædictæ fient, si in illa venditione aliqua simulatio, præsertim circa pretium augendum, admixta fuerit, tum venditio nulla sit, tum Simulatores ipsi alter, re alter pretio privati sint, ipsumque pretium, ipsaque res, Cameræ Apostolicæ applicentur eo ipso. Et præterea iidem Simulatores pœnis falli, & si juraverint, etiam perjurii puniantur.

§. 11. Eadem omnia, & cum Inquilino locum habeant, cum domus volente Domino venalis erit, videlicet, ut etiam ipsius domus Inquilino, si quis erit, perquisitio, & intimatio fiant modo prædicto, ipsæque, si emere voluerit, tum intra eisdem terminos, tum deinceps eadem faciat, quæ Vicini facere debent, excepta duntaxat oblatione, & obligatione de edificando. Etenim inter Inquilinum, & Vicinos ea sit distinctio, ut volentibus edificare Vicinis, Inquilini nulla ratio habeatur, sed tantum Vicinorum. At illis non promittentibus edificare, Inquilino, etiam si edificaturus non sit, idem jus in emptione competat, quod Vicinis, si edificare vellent, secundum prædicta competeret.

§. 12. Verumtamen quando in singulis casibus prædictis, siue coactæ siue spontaneæ venditionis, duo Vicini fuerint, quorum ædificiis vendenda res opportuna existat, & propterea illam sibi quisque ex hac constitutione vendi postulet, is obtineat, qui magis illa indiguerit, aut si uterque æque indigeat, inter utrumque dividatur, quatenus utrique commodo portio tribuatur. At si hujusmodi portiones utrique forent inutilis, tota illi detur, cujus ædificio à pluribus partibus, vel alias magis adhæserit. Si verò alteri tantum divisio inutilis futura sit, nihil illi, sed tota alteri detur. Quod si nulla fuerit ædificantium indigentia, is præferatur, qui magis fuerit Vicinus, vel in vicinitate par, is qui plus, qui

Simulatio, resq. hujusmodi venditionum pœnis hic expressè inhibetur.

Inquilini etiam intimari debent, ut ipsi præfinitum teneant, & si præfinitum non teneant, Vicini autem tunc præferuntur, si edificare velint.

Vicini quoque si spontaneæ venditionis fuerint, qui præferri debeat.

que ad majorem Urbis ornatum, judicio
eorundem Camerarii, & Magistrorum, ædi-
ficare voluerit.

§. 13. Præter supradictos autem Vicin-
tatis casus, si quis Domum, aliumve fundum
aut solum in emphyteusim, aliumve titu-
lum, perpetuè, vel ad unius aut plurimum
personarum vitam; pro annuo canonico, ali-
ve repositione concessum habeat, ibique æ-
dificare velit, liceat eidem Camerario, &
Magistris, eo petente; Domum, fundum, aut
solum hujusmodi ab ejus directi Domini, li-
cèt nolentis, proprietate, domino, ac jure,
nec non à canonis, seu repositionis præla-
tione eximere, & liberare, alia re itabili
prius constituta, pretii, commoditatis, reddi-
tus, ac bonitatis saltem paria, & quo loco il-
lus liberata sit quo ad omnia, quæ ad eundem
directum Dominum ratione proprietatis,
dominii devolutionis, & aliàs cujusque ju-
ris, & oneris, eidem modo, & forma perti-
neat, quibus illa pertinebat, translatò quo-
que ad istam hujusmodi canonice sive respon-
sione, cum augmento quintæ illius partis,
& insuper præstita idonea cautione, & etiam
Et caperillum, quæ edificatus est obligatio-
ne omnium suorum bonorum, cum quo-
res in quam facta est hujusmodi translatio,
libera est, tum etiam de evictione in ea for-
ma, quæ in Urbe præstari solet.

§. 14. In rusticis quoque prædiis, ut, & illorum nitori ad honestatem in illis hominum commoditate salutareque live aui-
mi, live corporis refectionem, aliqua ratione
confularit, illud observetur, ut qui Vineas,
aut Canneta intra tria ab Urbe miliaria, live
partiaris Colonis aliqua parte fructuum,
live aliis pecunia solent locare, cegi possint
eadem vendere, pretio æstimando ut supra
dictum est, & amplius duodecima ipsius pre-
tij parte, sua quæ prope illa Vineas possident,
quas colunt fua impensa, dummodo Em-
porum Vineæ sint non solum majores pre-
tij, & mensuræ, sed magis etiam, & cultæ, &
ædificiorum structuris conspicuæ, hisque
omnibus illa tantopere superent, ut magna
inter utraque addit inæqualitas, judicio eo-
rundem Camerarii, & Magistrorum. Non
possint autem cegi ut partem tantummodo
earum vendant.

37. 15. Ii verò qui usque ad duodecim
 ab Urbe militaria habent prædiora mensuræ
 decem duntaxat, vel pauciorum rubrorum
 quas linguas seu pedicas dicunt, contingua
 maioribus aliorum prædiis, quæ casalia ap-
 pellantur. Item it quoque, ex quorum ca-
 salibus similes linguæ, seu pedicæ ejusdem
 mensuræ, in aliorum intra idem spatium
 duodecim miliarium constituta casalia ex-
 currunt, eaque interfecant, utra duobus, ut
 minus, lateribus linguæ ipsæ a vicinis ca-
 salibus circumdantur, cogi possint, sive ipsi
 cogant, sive aliis locent, illas vendere, con-
 sistuto pretio ad æstimationem, de qua su-
 pra dictum est, adjectaque ejusdem pretii
 quinta parte.

§. 17. Quæcunque autem supra statuta sunt, tum de urbanis, tum de rusticis prædiis, aut sponte, aut coactè vendendis vel etiam à directis Dominis liberandis, ea locum habeant omnino, siue prædia ipsa sint Ecclesiastica, & ad quæcunque Ecclesias, & Basilicas etiam dictæ Urbis, etiam Patriarchales, aut cuiusvis Ordinis Monasteria, & etiam Mendicantium domos, aliaque loca religiosa, nec non Hospitalia, etiam nationum, aut regularium, militiarum, Sodalesque aut Confraternitates, cæteraque pia loca pertinentia, dummodo neque contigua Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Religiosis ac piis locis huiusmodi, neque intra illorum septa consistant, siue sint privatarum personarum Cappellæ, & Oratoria, vel domus aut loca servandæ hospitalitatis destinata, modò hospitalitas inhibi jam neque exerceatur actu, neque amplius exerceri debeat siue sint laicalia, & tuncque fidei commissio, substitutio, successio vel dispositioni obnoxia, & tam hæc laicalia, quam illa Ecclesiastica, eorum, quæ illa relinquuntur seu dederunt, ultima vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocunque onere gravata.

§. 17. Sed quoties casus evenierit, quo res aliqua hac constitutione vendi debeat, si is ad quem pertinet eam vendere, his monitus à Camerario, & Magistris, cum assignatione convenientis termini ad vendendum id reculeraverit, vel malitiose diffulerit, tunc Camerarius, & Magistri, vice a nomine recusantis, vel differentis rem ipsam vendant, cum promissionibus, obligationibus, renunciationibus, pactis etiam penalibus, & clausulis consuetis, & pretiumque quod inde cum ejus argumento proveniat apud adem sacram, vel personam fidei, & facultatis idoneam deponent. Deinde si res Ecclesiastica erat, velerim si laicalis, sed quod ciatur, fidei commisso, similive dispositioni subiecta, alienare prohibita, aut onere gravata, antequam Emptor ejus possessionem assequatur, pretium ipsum totum in aliquem bonorum immobilium emptionem utiliter convertatur, cavente de evitione etiam ipso Emptore, & ad id omnia bona obligante, denturque bona inde empta Domino rei venditæ. Quo facto, venditio rei illius nequaquam rescindi, aut etiam impugnari possit, preteritumque vis oblatum dispositionum, si ve etiam inutilitatis Ecclesiæ, aut loci vel personæ cujusquam. Et insuper res illa vendita libera sit, & exempta ab omnibus hujusmodi dispositionibus, prohibitionibus, & oneribus, eaque ad bona, in qua illius pretium convertum est, sint translata. Et exinde bona ipsa dictæ venditæ rei loco maneant, eisdemque prorsus dispositionibus, prohibitionibus, & oneribus subiaceant, quibus illa subiacebat, & sintque nihilominus de evitione illius Emptori obligata eo ipso.

§. 18. Sin autem res vendita neque Ec-
clesiasti-

Declaratio
quod disposi-
tio circa pra-
dictas vendi-
tiones sponte
vel coacte fi-
endus locum
habent etiam
in bonis ad
Pia loca spe-
ctantibus,
aut fidei
commisso
subiectis.

Facultas Ca-
merarii &
Magistro-
rum, & for-
ma proceden-
di in casibus
in quibus re-
cusat quis
vendere ali-
qua bona,
juxta forma
hujus consti-
tutionis.

Edificare
 volentes in
 stabili in en-
 phyteusim.
 cat, cances.
 obtinebunt
 Ca merari
 & Magist-
 virum libe-
 rationem,
 prastita ali-
 re stabili
 jusdempres-
 & redditus
 tam oneri-
 bus, qua-
 runt in re
 liberata.

Vinea aut
canneta in
tra milliari
tria ab Urb
exiſſentia, &
locari ſoliſ
vendenda
ſunt Vicinis
habentibus
ibi vineas
majores, &
nobiliores.

Pradiola d
tem rubr
rum intra
12. miliar
ab Urbe ex
stentia &
majorib. pr
diis contigu
vel ea inte
secantia V
cinis vende
da sunt.

Et proceden-
di, etiam
quando quis
conferre
venerit iux-
ta hanc di-
positionem.

clesiastica erat, atque ejusmodi vinculis ob-
noxia habeatur, & qui ejus Dominus fuerat,
venditioni ita factæ consentire velit, ac Fi-
dejussores de evictione præstare, pretium illi
solvatur. Quod si hujusmodi fidejussores
præstare noluerit, vel etiam non potuerit
emanare ex ipso pretio, arbitrio eorundem
Camerarii, & Magistrorum, vel loca Moni-
cium non vacabilem, vel alia bona immo-
bilia, de quorum evictione idoneis fidejusso-
ribus sit cautum, eaque dicto Domino tra-
dicta sint loco similis cautionis pro re vendi-
ta, donec aliter emptori idonee caveatur,
& interim vendi aut aliàs alienari nullo mo-
do possint. Verum usquequo pretium, vel
ex pretio alia res empta, ut præfertur, Domi-
no tradatur, penio quæ ex ipsius rei venditæ
locatione percipi solebat, vel percipi veri-
similiter potuisset, eidem ab emptore per-
solvatur.

Facultate
tandem præ-
scribendi
tempus ad
adifican-
dum, &
summam ibi
expensarum
a voluntatis
aut favore
huius consti-
tutionis ex
causa adifi-
candi.

§. 19. Curent autem Camerarii, & Magi-
stri, ut quisquis per causam ædificandi hujus
Constitutionis favore uti voluerit, ei ante
omnia, consideratis tum ipsius loci qualita-
tibus, summam quam ædificando, ut mini-
mum, impendere, ac tempus quo inchoasse,
quoque perficere debeat, propofitis quas
voluerint poenis præstare. Itaque ad præ-
scriptum hujusmodi promittat, & se bona-
que sua omnia arctissime obliget, subiturus
omnino pænas ipsas, nisi promissa præstite-
rit, omni purgatione moræ ex quocunque
jure, & etiam canonica æquitata competi-
ti penitus sublata. Et nihilominus com-
pellendus ab eisdem Camerario, & Magistris,
vel promissa perficere, vel quæ propterea
emittit, & etiam illis vicina, quorum occasione
emittit, & in quibus se ædificaturum propofue-
rat, loca, & domos aliis ædificare volentibus,
iusto pretio, sicut supradictum est, æstimando,
absque ulla augmento vendere.

Qui em-
rant bona
vigore dictæ
literarum
Sexti 4.
Lentis, ac
Pii 4. & adifi-
care promi-
serunt, de-
bent ea ad
impleri infra
sex menses.

§. 20. Sed ne aliquorum impunitas, qui,
ut accepimus beneficio litterarum Sixti, &
Leonis, ac Pii IV. dum illæ vigerent abusi,
Domos, & loca ex illarum dispositione ac-
quisita, infabricata adhuc retinent, aliis ad-
mittendi similia audaciam præbeat, iidem
Camerarii, & Magistri, illos omnes, qui à
20. annis citra loca aliqua ex dictarum litera-
rum dispositione emerunt, seque id illis ædi-
ficaturos promiserunt, nec præstiterunt, co-
gant ea omnia quæ tunc facere debebant,
intra spatium sex mensium à die præcepti eis
hac de re faciendi implere, alioqui pænas
præmissas ab aliis exigant omnino. Et præ-
ter illas, loca eadem dominis quibus ablata
fuerunt, si ipsi velint, eodem pretio quod tunc
solutum fuit, restitui, vel illis nolentibus, aliis
qui ibi ædificaturi sint pretio, ut supra di-
ctum est, æstimando, vendi compellant.

Applicatio
loci Pii, per
nam in-
currenda-
rum ab eod.
transiens

§. 21. Ceterum pæna omnes, quas incur-
rent, qui adversus constitutionem hanc, seu
Camerarii & Magistrorum pro ipsius consti-
tutionis executione mandata, vel decreta
admoferint, piis locis dictæ Urbis ita appli-
cata sint, ut illi ex ipsis locis irrevocabiler

debeantur, pro quo primum pæna ipsa post
illarum incursum petita fuerint, ad quam
petitionem, lapsis ab hujusmodi incurfu tri-
ginta diebus, nisi dicti Camerarii & Magi-
stri illas pro eorum debito exegerint, quili-
bet in d. Urbe, vel in Romana Curia Judex
ad illarum exactorem indefinenter proce-
dat, donec eidem loco verè & integrè per-
soluta fuerint. Nullo aut dictorum locorum
petente, noster in Urbe Vicarius eas de ma-
nu dictorum Camerarii & Magistrorum ac-
ceptas, vel is ab ipso interpellatis negligenti-
bus, ab eorum debitoribus exactas, inter
dicta loca, juxta eorum indigentiam, arbi-
trio suo distribuat.

Facultate
Camerarii, &
Magistro-
rum præ-
scribendi
sum-
mam &c.
pro executione
prædictæ
causæ.

§. 22. Nos enim ad supradicta omnia, &
singula faciendum & exequendum, inque il-
lis & pro illis summarie, simpliciter, & de
plano, solaque veritate inspecta, ac manu re-
gia, etiam ex officio procedendum plenam
expeditam, liberamque auctoritatem & po-
testatem, Camerario scilicet in Ecclesiasticas,
eidemque & Magistris Viarum prædictis in
laicas, ac quo ad pænas prædictas Vicario, ac
singulis Urbis, vel Curie Judicibus hujusmo-
di, in quacunque personas, de eadem pote-
statis plenitudine præsentis Constitutionis
auctoritate tribuimus, & demandamus.

Decretum
irritum.

§. 13. Decernentes eadem omnia, & sin-
gula quæ supra statuta sunt, si quando in ali-
quo casu de eorum sensu controversia con-
tinget, in eam partem interpretanda esse, quæ
ad Urbis ornatum magis facere videbitur.
Ac semper, & ubique, sive in iudicio, sive ex-
tra iudicium, favorabilia censeri. Et ita ab
omnibus Judicibus etiam Palatii Apost. Audi-
toribus, & Cardinalibus sublata quavis ali-
ter interpretandi, & iudicandi potestate, in-
terpretari, & iudicari debere. Et si fecus fiat,
fore irritum, & inane.

Classula
derogatoria

§. 24. Non obstantibus præmissis, ac fel.
rec. Symmachi, & Pauli II. de rebus Eccle-
siæ non alienandis, aliisque constitutionibus
& ordinationibus Apostolicis, Legibus etiam
Imperialibus, dictaque Urbis, atq; Ecclesia-
rum, Monasteriorum, & locorum Religioso-
rum, sive Piorum, ordinumq; quorum bona
hujusmodi fuerint, statuta, & consuetudini-
bus, necnon restantium voluntatibus, alijsq;
dispositionibus, etiam juramento, confirma-
tione Apostolica, vel quavis firmitate alia
roboratis. Privilegiis quoque & literis Apo-
stolicis eidem Ecclesiis, Monasteriis, & locis,
eorumq; Superioribus, Capitulis, & Convén-
tibus, seu Populo Romano, alijsq; quibuscun-
que concessis, & quibuscumque aliis Sedis Apost.
indulgentiis per quæ præsentium executioni, &
per eas tributz jurisdictionis explicatio pos-
set quomodolibet impediri, vel tardari, qui-
bus omnibus, eorū tenores pro plerè, & in-
tegrè expressis habentes, de potestatis plenitu-
dine prædicta derogamus, ceterisq; contrariis
quibuscumq; nulli ergo &c. Si quis autè &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, anno inche-
nationis Dominicæ 1574. Calend. Octobr.

Pontificatus nostri Anno tertio.

liii

Refer-